

[Mose Hansen.]

o.s.v.; men man overser meget ofte eller glemmer helt den betydelige faktor, der hedder fremkomst af nye kulturplanter ved forædling. Hvad forædlingsarbejdet har betydet for dansk landbrug gennem årene, er vist vanskeligt at udtrykke med eksakte tal, men der er i hvert fald tale om beløb, som sikkert andrager flere hundrede millioner kroner.

I denne forbindelse er det også rigtigt at understrege, hvad forædlingsarbejdet har frembragt af nye yderige og modstandsdygtige planter, planter, der er modstandsdygtige mod sygdom og skadedyr.

Forædlingsarbejdet udføres her i landet fortrinsvis af private personer, selskaber eller institutioner uden støtte fra statens side i modsætning til, hvad tilfældet er i udlandet, hvor der ofte gives betydelig støtte fra staten, og hvor arbejdet foregår med et meget større udstyr eller flere apparater, end de private virksomheder her i landet har. Jeg finder det derfor naturligt, at de pågældende forædlere, der udfører et meget stort, kostbart og tidrøvende arbejde på dette område, får en officiel beskyttelse, således at de kan få deres omkostninger ved forædlingsarbejdet dækket og kan få sikret den økonomiske basis for at fortsætte et for hele samfundet gavnligt og nyttigt arbejde.

Så vidt jeg husker, går der i mange tilfælde 15-20 år fra det tidspunkt, hvor den første krydsning sker, til den frembragte kombination er homogen og kan komme til offentlig afprøvning, anerkendelse og optagelse i det plantenyhedsregister, som nu foreslås oprettet. Det er en meget lang tid, og i alle disse år har forædlerne måske arbejdet med hundredvis af linjer, som skal sorteres og afprøves i dyrkningsforsøg. Det er et meget bekosteligt arbejde, og de, der udfører det, oplever mange skuffelser.

Jeg finder det derfor naturligt, at der nu skabes faste regler for registrering og anerkendelse af frembragte nyheder. Reglerne for afprøvning gives af landbrugsministeren, men jeg forstår, at der skal nedsættes et udvalg — det er måske allerede nedsat — som skal fremkomme med forslag til en lov, der omfatter afprøvning og anerkendelse af kulturplanter. Derfor foreslås det, at loven om mindreværdige plantenyheder kun skal have gyldighed i 3 år.

Jeg kan helt ud tiltræde bestemmelserne i lovforslaget om mindreværdige plantenyheder, der bestemmer, at plantenyheder, der har fået forædlerbeskyttelse — altså er optaget i plantenyhedsregisteret — kun må sælges efter opnået anerkendelse ved afprøvning ved statens forsøgsstationer el. lign. eller godkendt af statens planteavlsvudvalg på en sortliste. Jeg finder derfor, at anerkendelse eller optagelse på sortliste er påkrævet til beskyttelse af brugerne. En officiel optagelse kan komme til at give et falsk billede af forholdene, idet vi må huske på, at en optagelse i plantenyhedsregisteret ikke har til forudsætning, at det er planter med større dyrkningsværdi for jordbruget. Optagelsen i nyhedsregisteret er kun en sikring af forædlerens rettigheder, når der er frembragt en nyhed eller altså sket et forædlingsarbejde.

Det udvalg, der har været nedsat til at forberede de 2 lovforslag, har efter min mening udført et godt arbejde, og ved gennemgang af forslagene har jeg ikke fundet anledning til at fremsætte indvendinger. Jeg har godt hørt, at der er fremsat indvendinger mod § 9, mod landbrugsministerens bemyndigelse, men der står længere nede, at det er statens forsøgsstationer eller de officielle forsøgsstationer, der skal afprøve.

Jeg mener, at loven helt er i den ånd, der hidtil i praksis har præget arbejdet med frembringelse af nye planter. Staten har som tidligere sagt hidtil ikke haft udgifter på dette arbejde og får det heller ikke i fremtiden, idet plantenyhedsnævnets udgifter skal dækkes af forædlerne, som igennem loven opnår beskyttelse, og samtidig får forædlerne sikkerhed for at kunne opkræve afgifter af dem, der anvender plantenyhederne til opformering.

Lovforslagets bestemmelser om stridigheders henvisning til voldgift og domsafgørelse finder jeg påkrævede og hensigtsmæssige; men om det lige skal være den i lovforslaget foreslåede sammensætning, kan der jo tales om i udvalget, men i og for sig har jeg ikke noget at indvende imod det, der er foreslået.

Jeg kan derfor helt give tilslutning til de 2 lovforslag, som er til behandling.

Landbrugsministeren (Skytte): Der er af nogle ordførere udtalt undren over, at man